

Türkiye'nin Tarım Ürünleri Dış Ticaretinin Yapısal Analizi

Özet

Bu çalışma, 1970-2008 yılları arasında Türkiye'nin tarım ürünleri dış ticaretinde mal ve ülke çeşitlenmesi olup olmadığını analiz etmektedir. Bu amaçla dış ticaret hareketlerinin analizinde konsantrasyon derecesinden yararlanılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre, ele alınan dönem itibarıyla mal açısından bir çeşitlenme sağlanamamıştır. İhraç edilen malların ülkelere göre çeşitliliğinde de önemli bir değişiklik olmamış, AB ülkeleri üzerindeki yoğunlaşma devam etmiştir. 1980 öncesi Türkiye'nin tarım ürünleri ihracatının %55'i AB ülkelerine olup, 1980 sonrasında bir düşme gözlenmiştir. 1990'lı ve 2000'li yıllarda ise AB'nin payında önemli bir değişiklik olmamış, AB ülkeleri %46-49 payla önemli bir yer tutmaya devam etmiştir. Türkiye'nin ihracatının %50'sinin yöneldiği bu pazara yaptığı ihracat mutlaka artırılmalıdır. Türkiye'nin bu pazarı kaybetmemesi ve rekabet edebilmesi için sağlık, kalite ve gıda güvenliğine yönelik standartları uygulaması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Mal konsantrasyonu, coğrafi konsantrasyon, tarımsal ticaret*

The Structural Analysis of Turkish Agricultural Trade

Abstract

This study analyses commodity and geographic concentration in Turkish agricultural trade for 1970-2008 period. For this purpose, the coefficient of concentration is calculated. The results show that Turkey has a high coefficient of commodity concentration during 1970-2008. The geographic concentration is also high and Turkey continues to concentrate on the EU countries. The share of the EU in Turkish agricultural exports is 55% before 1980. After 1980 this share is decreased. In 1990s and 2000s the export share is stabilized and the EU continues to be important with 46-49%. Surely Turkey should increase her export to the EU market which 50% of Turkish exports head towards. In order to preserve this market and to compete Turkey should apply standards related to health, quality and food safety.

Keywords: *Commodity concentration, geographic concentration, agricultural trade*

Berna TÜRKEKUL¹

¹ Dr., Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, E-mail: berna.turkekul@ege.edu.tr